

Tárgytematika / Course Description

Globalizáció és nemzet

ANTKTB3091

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Szalai Zsolt

Félév / Semester: 2018/19/1

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 1/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja, hogy alapvonaláiban feltárja a hallgatók számára, mit jelent a globalizálódó világ és az információ korszaka. Szükséges megvizsgálni a globalizálódási folyamat olyan ellenfogalmait is, mint lokalizálódás és életvilág. Külön ki kell térni az információs társadalom mibenlétének taglalására, és az itt képződő új tudásfogalomra is. Végül áttekintésre kerülnek a jelenkori demokráciamodellek, ezek sajátosságai, illetve Magyarországnak és az Európai Uniónak a fejlődési, továbblépési esélyei a belátható jövőben.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- 1) Globalizációs világ és információs kor
- 2) Lokalizáció és életvilág
- 3) Tudásfogalom az információs társadalomban
- 4) Multikulturális társadalmak
- 5) Kulturális konfliktusok
- 6) Új paradigmák: Fenntartható fejlődés, fenntartható állam
- 7) Kommunikációs globalizáció és az információs társadalom
- 8) Virtuális közösségek
- 9) A generációk problematikája
- 10) Magyar tájak - kulturális nevezetességek
- 11) Világörökségi helyszínek
- 12) Hungarikumok, értéktárak, néphagyományok
- 13) Nemzeti kultúra és regionalitás
- 14) Ökológiai problémák

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Aláírás feltétele: 20-25 diából álló prezentáció megtartása az alábbi témák valamelyikében:

Vizsgára bocsátás feltétele: -

- 1) Valamely hazai vagy határon túli népcsoport bemutatása
- 2) A modern [Európa](#) népeinek (pl. [angolok](#), [bajorok](#), [csehek](#), [dánok](#), , [finnek](#), [flamandok](#), [franciák](#), [görögök](#), [hollandok](#), [horvátok](#), , [lengyelek](#), [lettek](#), [litvánok](#), [olaszok](#), [osztrákok](#), [portugálok](#), [románok](#), [skótok](#), [spanyolok](#), [svédek](#), [szerbek](#), [szlovákok](#), [szlovének](#), [ukránok](#)) tárgyi és szellemi műveltsége
- 3) Ifjúsági programlehetőségek Európában és hazánkban
- 4) Hagyományörzéssel kapcsolatos programok, fesztiválok bemutatása
- 5) A szabadtéri néprajzi múzeumok programjai
- 6) Programok hátrányos helyzetű csoportok számára (romák, mozgássérültek, siketek, vakok, értelmi fogyatékosok)
- 7) Borvidékek látványosságai, programjai
- 8) Gasztronómia: szórakozás és élmény
- 9) Turisztikai lehetőségek, egy tájegység programlehetőségeinek bemutatása
- 10) Egy fesztivál bemutatása
- 11) Női szerepek a társadalomban. Lányok, asszonyok, öregasszonyok feladatai, napirendje, öltözködési különbségek. Ünnepek és hétköznapi öltözködése. Nőnap, Valentin-nap.
- 12) Munkamegosztás gyermek és felnőttkorban. Tanulás a játékban – játékos munka. Fiú-lány játékok. Felnőttkori munkamegosztás: női munkák, férfi munkák. Az öregek feladatai nemenként. Tekintély és tisztelet.
- 13) Ünnepek, szokások menete. Az egyes generációk szerepe, feladatai a szokásokban. Luca-nap, karácsonyi ünnepkör, farsang, húsvéti és pünkösdi ünnepkör. Búcsú. Házassági évforduló, ballagás, névnap, szülinap.
- 14) A generációk feladatai a társas munkák során. Munkamegosztás szüretkor, aratáskor, tollfosztás és kalácsalkalmával.
- 15) A szomszédság, falusi közösség szerepe. Társas munkák, egyéb összejövetelek, pl. esti mesemondás, anekdoták, falutörténet, nevezetes helyek története, s ezek hagyományozása apáról fiúra. Kocsma, szórakozás, bálók, színjátszóköri – az egyes korosztályok szerepe.
- 16) A környezettudatos életmód régen. Hogy oldották meg az életüket barna és szürke kuka, hulladékiszap, hulladékudvar, hűtő, mikro, porszívó, mosógép, mosogatógép nélkül? Főzés, mosás, állattartás szerepe a „szelektív hulladékosztásban”, fűtés, élelmiszer tartósítás, mosás.
- 17) Öltözködés, ruházat az egyes korosztályoknál és ezek különbözőségei: ruhadarabok mennyisége, származása, alapanyaga, színe, szabása. Hajviselet, alsónemű, lábbeli. Férfiak-nők közötti különbségek. Szépségápolás, kozmetikumok: haj, köröm, smink, bőrápolás. Férfi és női szépségideál.
- 18) Táplálkozási szokások. Alapanyagok házi előállítás, ill. mit vásároltak boltban? Étkezések napirendje évszakonként. Generációs ülésrend, evőeszközök, az ételek elosztásának sorrendje, típusai. A régi konyha, a főzés, s ebben a korosztályok feladatai.
- 19) Ismerkedés, „udvarlás” helyszínei, illemszabályai. Hogy találták meg az „Igazit”? Milyen szempontok játszottak szerepet? Hogy zajlottak a találkozások? Hogy oldották meg sms, facebook és like-ok nélkül? A régi tánciskolák. A kamaszkor jellemzői.
- 20) Ünnepek 1945 után: április 4., november 7., május 1., március 15. A „Párt” és a KISZ rendezvényei munkahelyen és a településen.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

1. Bauman, Zygmunt: Globalizáció, a társadalmi következmények (Szukits Kiadó, 2002)
2. Bánlaky, Pál – Varga, Csaba: Azon túl ott a tág világ (Magvető, Gyorsuló Idő) 1979.
3. Fukuyama, Francis: A nagy szétbomlás (Bp. 2000)
4. Fukuyama, Francis: Amerika válaszára (Századvég, 2006)
5. Gombár Csaba-Volosin Hédi (szerk.): A kérdéses civilizáció (Korridor-Helikon Bp., 2000.)

6. Huntington, S. P.: A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása, Európa Bp., 2002
7. Patočka, Jan: Európa és az Európa utáni Kor (Kalligram, 2001)
8. Seligman, Adam B.: A civil társadalom eszméje (Kávé Kiadó, 1997)
9. Társadalmi metszetek, szerk: Kovách, Imre (Napvilág Kiadó, 2006)
10. Ugrin, Emese: A fenntartható fejlődés új utópistái, INCO, 2004.
11. Ugrin Emese: A részvételi demokrácia, mint az organikus államszervezés modellje Polgári Szemle, 2006. március)
12. Varga Csaba: Magyarország jövőképe a poszt-információs korra, in: e-Világ folyóirat, 2005/március
13. Varga Csaba: Új elmélethorizontok előtt (Tertia, 2004)
14. Nyíri Kristóf: Globális társadalom, helyi kultúra, In: Az információs társadalom, (MTA, Bp. 2000)

Oktató: Dr. Vehrer Adél